
Z judikatúry VI.

JUDR. JAROSLAV MACEK

Intervenient v excindačnom konaní

Spoločník vylučovateľa nemá právny záujem na výsledku excindačného konania a preto nemôže vstúpiť do excindačného konania.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k.IV. ÚS 112/2018-31 z 9. februára 2018)

Absencia uvedenia poradia v prihláške pohľadávky

Ak veriteľ v prihláške do reštrukturalizácie neuviedol poradie prihlasovanej pohľadávky, nejde o ústavne neakceptovateľný formalistický výklad ZKR, ak reštrukturalizačný súd rozhodne o neprihliadaní na takúto prihlášku.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. II. ÚS 127/2018-9 z 15. februára 2018)

Spornosť pohľadávky navrhovateľa konkurzu

Medzi veriteľom a dlžníkom bola sporná výška pohľadávky... Odvolací súd poukazuje aj na vyjadrenie právneho zástupcu dlžníka zo dňa 31. 10. 2016, v ktorom namieta neplatnosť časti zmluvy o poskytnutie právnej pomoci, ako aj plnomocenstva, čo nemôže byť predmetom dokazovania v konkurznom konaní... Záver krajského súdu o nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa na podanie návrhu voči dlžníkovi z dôvodu, že sťažovateľ neosvedčil existenciu svojej pohľadávky do takej miery, že by o nej nebolo možné mať akúkoľvek právnu pochybnosť, ústavný súd považuje za dostatočne odôvodnený a ústavne akceptovateľný.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. I. ÚS 68/2018-19 z 7.marca 2018)

Naproti tomu: Záver o tom, že veriteľ mal voči dlžníkovi splatnú pohľadávku možno urobiť aj bez toho, že mu je známa presná výška dlžníkovho záväzku.(Najvyšší súd ČR zo dňa 17. 6. 1998, Čpjn 19/98, Rc 52/1998)

Obrana dlžníka voči návrhu na konkurz poukazom na zmluvu o predaji podniku

Dlžník osvedčil spornosť veriteľovej pohľadávky poukazom na zmluvu o predaji svojho podniku. Odvolací súd uviedol: Zákon o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 7/2005 Z. z. neupravuje riešenie sporov medzi účastníkmi konania. Pokiaľ navrhovateľ namieta v tomto konaní, že mu nie je známa spornosť pohľadávok označených v návrhu na vyhlásenie konkurzu, odvolací súd sa rovnako ako súd prvého stupňa s uvedenou námietkou nestotožnil. Súd prvého stupňa v prípade spornosti pohľadávok správne vychádzal z prednesu účastníkov konania ako aj z predložených listinných dôkazov, pretože v tomto štádiu konania ani nemohol vykonávať dokazovanie na zistenie oprávnenosti pohľadávok, pričom dospel k správne mu záveru, že dlžník osvedčil ich spornosť... ÚS uviedol:

Z uvedených dôvodov (a aj s prihliadnutím na konštatovanie krajského súdu, podľa ktorého účel konkurzného konania vylučuje rozsiahlejšie dokazovanie otázky existencie pohľadávky navrhovateľa voči dlžníkovi a splnenie podmienok na vyhlásenie konkurzu vrátane aktívnej legitimácie navrhovateľa, musí navrhovateľ osvedčiť bez toho, aby bolo potrebné o existencii jeho pohľadávky viesť takéto rozsiahle dokazovanie) nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať výklad dotknutých ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii odvolacím súdom za taký, ktorý sa prieči zmyslu a účelu právnej úpravy konkurzného konania.

- **následne však na základe nového návrhu toho istého veriteľa bol konkurz vyhlásený**

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 244/2018-15 z 5.apríla 2018)

Zaplatenie preddavku na I konanie po uplynutí odvolacej lehoty, ale v čase keď súd ešte nerozhodol o odvolaní

Okresný súd aplikoval ust. § 374 ods. 4 O. s. p. Vzhľadom k tomu, že v čase rozhodovania sudcu o odvolaní proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o neúčinnosti popretia bola povinnosť zloženia preddavku na trovy konania zo strany žalovaného splnená, čím došlo k odpadnutiu dôvodu na rozhodnutie o neúčinnosti, sudca okresného súdu pri aplikácii ustanovenia § 374 ods. 4 O. s. p. odvolaniu žalovaného v celom rozsahu vyhovel a napadnuté uznesenie č. k. 5 Cbi/18/2015-29 zo dňa 18. 06. 2015 zrušil

Okresný súd správne aplikoval ustanovenia O. s. p., keď zrušil uznesenie vyššieho súdneho úradníka, ktorým bolo rozhodnuté, že popretie pohľadávky v celkovej výške 67.563,50 Eur vykonané žalovaným je právne neúčinné.

Ústavný súd takto po preskúmaní právnych záverov krajského súdu v napadnutých uzneseniach, na základe ktorých potvrdil uznesenia okresného súdu o zrušení uznesení okresného súdu o neúčinnosti popretia pohľadávok, dospel k záveru, že tieto právne závery sú logické, rešpektujú účel príslušných ustanovení zákona o konkurze a Občianskeho súdneho poriadku a nie sú arbitrárne. Napadnuté uznesenia krajského súdu v spojení s uzneseniami okresného súdu – o akceptovaní zloženia preddavku na trovy konania do momentu rozhodovania sudcu okresného súdu o odvolaní účastníka proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o neúčinnosti popretia pohľadávky možno takto vnímať ako - jedno z možných a ústavne akceptovateľných riešení uvedenej procesnej situácie v konaní pred všeobecným súdom.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 166/2018-16 z 6.marca 2018)

Naproti tomu: Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 16 CoKR/28/2015 z 28. 7. 2015, a č. k. 16 CoKR/19/2015 zo dňa 28. 07. 2015, uviedol, že podľa § 32 ods. 11 ZKR na zaplatenie preddavku v odvolacej lehote účastníkom konania nie je možné aplikovať zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, pretože úhrada na trovy konania podľa § 32 ods. 11 ZKR nepodlieha režimu zákona o súdnych poplatkoch.

R92/2018

Povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v zmysle § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení do 31.12.2017 má aj veriteľ, ktorému bola popretá pohľadávka a ktorý je v právnej pozícii žalobcu. Zloženie preddavku je podmienkou, aby súd rozhodoval o žalobe, inak konanie zastaví. Pokiaľ žalobca uhradí uvedený preddavok na trovy konania v lehote na podanie odvolania proti zastavujúcemu uzneseniu prvoinštančného súdu, odvolací súd uznesenie o zastavení konania zruší.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2018, sp. zn. 4Obdo/3/2017)

R91/2018

Správca konkurznej podstaty nemá naliehavý právny záujem na žalobe o určenie vlastníctva úpadcu k nehnuteľnostiam, ak má za to, že k zápisu vlastníckych práv tretej osoby do katastra nehnuteľností došlo na základe absolútne neplatného právneho úkonu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. apríla 2018, sp. zn. 4Obdo/21/2017)

R93/2018

Vylúčenia majetku (veci) z konkurznej podstaty úpadcu sa môže domáhať len osoba, ktorej majetok bol do súpisu zaradený. Vylučovacou žalobou je možné domáhať sa vylúčenia náhradného peňažného plnenia (finančného ekvivalentu) získaného správcom konkurznej podstaty za speňažený majetok z konkurznej podstaty len vtedy, ak ide o peňažné plnenie získané speňažením majetku zapísaného do konkurznej podstaty.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. októbra 2017, sp. zn. 4Obdo/6/2017)

R94/2018

Pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a preto predstavujú pohľadávky proti všeobecnej podstate v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. i/ zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení zmien a doplnkov. Platí to aj v prípade, ak zamestnancom úpadcu správca konkurznej podstaty po vyhlásení konkurzu neprideľoval žiadnu prácu a tiež, ak správca ukončil so zamestnancami úpadcu pracovný pomer a plyní im výpovedná doba.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. septembra 2017, sp. zn. 3Obdo/9/2017)

Charakter lehoty na podanie správy predbežného správcu

Lehoty na podanie správy predbežného správcu sú hmotnoprávne.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 62/2018-29 z 7. februára 2018)

Vymedzenie incidenčného konania

Žaloba o určenie, že pracovný pomer trvá, nie je konaním vyvolaným alebo súvisiacim s konkurzom.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. II. ÚS 76/2018-9 z 1. februára 2018)

Spor o neplatnosť dražby, ktorou správca speňažil nehnuteľnosť v konkurze, nie je incidenčným sporom.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 20/2018-11 z 23. januára 2018)

Popretie pohľadávky v R na základe údajnej kvitancie

Pohľadávka banky cca 7,5 mil. eur popretá z dôvodu predloženia údajnej kvitancie, ktorej pravosť banka poprela – OS nepriznal hlasovacie práva banke – čo zákaz platieb v hotovosti???, ÚS sťažnosť banky proti uzneseniu o potvrdení R plánu odmietol, nakoľko sa banka nedomáhala ústavného prieskumu uznesenia o nepriznaní hlasovacích práv.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 746/2017 z 5.decembra 2017)

Neprihliadanie na zabezpečovacie právo v R

Uznesením OS bolo určené, že na zabezpečovacie právo sťažovateľky sa neprihliada. (rozpor s § 122 ods.4 ZKR a zásadou legality). Sťažovateľka napadla ústavnosť uznesenia o potvrdení R – odmietnuté.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. II. ÚS 66/2018-29 z 25.januára 2018)

Dokazovanie úmyslu dlžníka v odporovacích konaniach

Úmysel dlžníka ukrátiť svojich veriteľov, ako aj vedomosť druhej strany o tomto úmysle, sú v obidvoch prípadoch psychickým stavom (podobne ako napríklad dobrá viera). To znamená, že samy o sebe nemôžu byť predmetom dokazovania. Predmetom dokazovania môžu byť len skutočnosti vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné presvedčenie subjektu (jeho vnútorné zámery) prejavuje navonok, teda okolnosti, z ktorých možno existenciu tohto úmyslu, či vedomosť o ňom dôvodiť.

(uznesenie Najvyššieho súdu SR z 10. júna 2018, sp. zn. 3Cdo/224/2017)

Vzťah žaloby o neúčinnosť R plánu a ústavnej sťažnosti

Sťažovateľka namieta porušenie označených práv napadnutým uznesením, ku ktorému malo dôjsť v procese schvaľovania reštrukturalizačného plánu dlžníka, pričom z príloh podania dlžníka doručeného ústavnému súdu 22. septembra 2017 vyplýva, že sťažovateľka podala 9. júna 2017 na okresnom súde žalobu o určenie neúčinnosti plánu podľa § 157 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorá je prostriedkom osobitnej ochrany veriteľov nesúhlasiacich s plánom. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že konanie o žalobe sťažovateľky vedené pod sp. zn. 4 Cbi 16/2017 v súčasnom období prebieha a dosiaľ nebolo meritórne skončené. . Ak sa za tejto situácie sťažovateľka domáha ochrany uvedených práv jednak na okresnom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť jej sťažnosť odmietnutá pre predčasnosť, pretože o ochrane ňou označených práv, ktorých vyslovenia porušenia sa v konaní pred ústavným súdom domáha, bude najprv rozhodovať okresný súd.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. I. ÚS 41/2018-27 z 31. januára 2018)

Spätvzatie návrhu na konkurz dlžníkom v nútenej správe

Štatutár dlžníka nie je po nariadení nútenej správy oprávnený vziať späť núteným správcom návrh na vyhlásenie konkurzu.

(uznesenie Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 185/2018-10 z 2.mája 2018)

Náhrada škody voči správcovi

Samotná skutočnosť, že konkurzný súd iba v dôvodoch právoplatného uznesenia o schválení konečnej správy konštatoval, že neboli schválené výdavky správcu konkurznej podstaty, sama o sebe v konaní o náhradu škody proti bývalému správcovi konkurznej podstaty nepostačuje k tomu, aby bol správca konkurznej podstaty zaviazaný z titulu zodpovednosti za škodu, keďže predpoklady pre vznik nároku na náhradu škody sú iné, ako predpoklady pre neschválenie výdavkov správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní.

(rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obo/10/2017 z 15. mája 2018, R 95/2018)

Rozhodnutia súdov v ex lege zastavených konaniach v dôsledku skončenia R

I.ÚS 22/2018-16 z 24.januára 2018: Rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní v ex lege skončenom konaní: postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádza z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, IV. ÚS 362/09). Za daných okolností považoval ústavný súd postup krajského súdu, ktorý na základe odvolania (ktoré podala sťažovateľka 1 ako oprávnený subjekt) rozsudok okresného súdu preskúmal a rozhodol o ňom napadnutým rozsudkom ako správny, a teda ústavne akceptovateľný?!?!

III.ÚS 28/2018-12 z 30. januára 2018: Rozhodnutie dovolacieho súdu o dovolaní v ex lege skončenom konaní je pochybením

Absencia interperálnych ustanovení v novele vyhlášky 665/2005 Z.z. účinnej od 1.3.2017 a odmena správcu

18. V posudzovanej veci je jadrom sporu medzi sťažovateľom a okresným súdom to, či na základe faktu konania prvej schôdze veriteľov úpadcu 2. marca 2017, teda v právnom stave danom vyhláškou účinnou od 1. marca 2017, mohol okresný súd priznať sťažovateľovi paušálnu odmenu za výkon funkcie správcu do konania prvej schôdze veriteľov v sume určenej vyhláškou v znení účinnom do 28. februára 2017, a to aj s ohľadom na to, že § 206f ods. 1 zákona o konkurze prikazuje, aby sa konania začaté pred 1. marcom 2017 dokončili podľa právnych predpisov účinných do 28. februára 2017.

19. Potvrdiť je potrebné i nesporný fakt, že vyhláška účinná od 1. marca 2017 neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia, ktoré by riešili stret predchádzajúcej právnej úpravy s tou, ktorá je účinná od 1. marca 2017.

20. V popísaných okolnostiach bolo povinnosťou okresného súdu vyložiť § 206f ods. 1 zákona o konkurze z hľadiska jeho aplikačného záberu a následne rozhodnúť o jeho (ne)uplatnení v prípade sťažovateľa.

21. Pre ústavný súd je podstatné, či riešenie, ku ktorému okresný súd pristúpil, je výsledkom takej odchýlky od znenia ustanovení zákona o konkurze i ustanovení vyhlášky účinnej od 1. marca 2017 o odmene správcu, ktorá popiera ich účel a význam. Inak povedané, v prípade sťažovateľa len rešpektovanie požiadavky ústavne konformného výkladu § 206f ods. 1 zákona o konkurze mohlo viesť priamo k rozhodnutiu okresného súdu v súlade s relevantnou právnou normou majúcou základ v právnom poriadku Slovenskej republiky, čo je obsahom základného práva na súdnu ochranu.

22. Podľa názoru ústavného súdu výklad a uplatnenie § 206f ods. 1 zákona o konkurze pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa podanom podľa § 43 ods. 1 prvej vety zákona o konkurze nie sú svojvoľné, nepopierajú účel a zmysel právnych noriem regulujúcich odmenu správcu do konania prvej schôdze veriteľov, a preto je prima facie možné vylúčiť už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti záver, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu sa neopieralo o relevantnú právnu normu majúcu základ v právnom poriadku Slovenskej republiky.

23. Podľa § 206f ods. 1 zákona o konkurze konania začaté pred 1. marcom 2017 sa dokončia podľa právnych predpisov účinných do 28. februára 2017.

24. V prvom rade ústavný súd udáva, že aplikačný záber § 206f ods. 1 zákona o konkurze nie je podmienený štádiom prebiehajúceho konkurzného konania konfrontovaného so zmenou právnej úpravy účinnou od 1. marca 2017. Z tohto hľadiska potom nie je rozhodujúca ani povaha súdne uplatňovaného práva oprávneného subjektu pre záver o tom, že sa na rozhodovanie o ňom uplatní právna úprava účinná do 28. februára 2017. Výnimkou by mohli byť iba prípady uvedené v nasledujúcich odsekoch § 206f zákona o konkurze. Niet však sporu, že to nie je sťažovateľov prípad.

25. Právna norma obsiahnutá v § 206f ods. 1 zákona o konkurze používa kategóriu „právne predpisy účinné do 28. februára 2017“, nie kategóriu „ustanovenia tohto zákona účinné do 28. februára 2017“, čo nepochybne vôbec nevylučuje záver, že použitý pojem má na mysli nielen ustanovenia zákona o konkurze účinné do 28. februára 2017, ale aj ustanovenia iných právnych predpisov regulujúcich práva a povinnosti účastníkov konkurzného konania účinných do 28. februára 2017. Obzvlášť odôvodnený je takýto záver pre vzťah zákona o konkurze a právnych predpisov majúcich k nemu vykonávací vzťah **(to je práve vyhláška účinná od 1. marca 2017)**.

26. Napokon, významným výkladovým faktorom v prejednávanej veci je nepochybne aj už naznačená nadväznosť novelizácie vyhlášky [vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 25/2017 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „novelizácia vyhlášky“)], ktorou bolo priamo dotknuté práve ustanovenie o sume paušálnej odmeny správcu za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov, na novelizáciu zákona o konkurze [zákon č. 377/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Z.z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov] , ktorou bolo do jeho regulatívneho obsahu inkorporované aj sporné intertemporálne ustanovenie obsiahnuté v § 206f ods. 1. I v dôvodovej správe k novelizácii vyhlášky sa explicitne vysvetľuje, že „návrh vyhlášky sa predkladá v nadväznosti na zákon z 29. novembra 2016, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2000 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov“ <<https://www.slovlex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2017-23>>, čo bola už uvedená novelizácia zákona o konkurze uverejnená v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 377/2016.

27. Posledný, pre ústavný súd relevantný argument je materiálnej povahy. Z § 43 ods. 1 prvej vety zákona o konkurze (v znení do 28. februára 2017 i v znení od 1. marca 2017) zrozumiteľne vyplýva, že tam regulovaná paušálna odmena patrí správcovi za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov. Sťažovateľ v konkurznom konaní vedenom proti dlžníkovi (neskôr úpadcovi) vykonával od 31. augusta 2016 funkciu predbežného správcu a od 30. novembra 2016 funkciu správcu po vyhlásení konkurzu. Nárok na paušálnu odmenu v sume 2 300 € si uplatnil 2. marca 2017. Evidentne tak vo funkcii správcu, za výkon ktorej mu patrí právo na odmenu, pôsobil v prevažnej miere v období uplatňovania právnej úpravy účinnej do 28. februára 2017. Jednotlivé právne významné úkony uskutočňoval ako správca do 28. februára 2017 (v podstate iba zabezpečenie priebehu prvej schôdze veriteľov spadá do obdobia účinnosti novej právnej úpravy, podľa ktorej mal nárok na paušálnu odmenu za výkon funkcie v sume 2 300 €), preto nemožno posúdiť ako svojvoľný právny záver, že ak funkciu správcu vykonával takmer výlučne v období pred 28. februárom 2017, patrí mu odmena vo výške ustanovenej právnymi predpismi účinnými práve v tomto období (teda v sume 663,88 €), a nie v neskoršom období, keď si nárok na odmenu procesne uplatnil.

(uznesenia Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 534/2017-8 z 11. septembra 2017)

Naproti tomu - rozhodovanie o odmene správcu v konaniach začatých do 1.1.2012 po 1. januári 2012; výkon správcovskej činnosti v konkurzných konaniach zrušených pre nedostatok majetku

I. Vyhláška č. 514/2011 Z. z. neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia vzťahujúce sa na konania začaté do 1. januára 2012. Preto má v danej konkurznej veci súd povinnosť pri rozhodovaní o odmene správcu konkurznej podstaty po 31. decembri 2011 použiť už novelizované znenie vyhlášky.

II. Prípadný bezodplatný výkon funkcie správcu konkurznej podstaty, ku ktorému dochádza v konkurzných konaniach zrušených pre nedostatok majetku, nenapĺňa kritériá rozhodujúce pre posúdenie práce alebo služby ako nútenej alebo povinnej podľa čl. 18 ods. 1 ústavy a čl. 9 ods. 1 listiny.

(nález Ústavného súdu SR z 22. októbra 2014, č.k. PL. ÚS 107/2011-63)

Nedoloženie príloh k prihláške, rozširovanie dôvodov popretia správcom?

Správca označil ako dôvod popretia právneho dôvodu vzniku pohľadávky aj výšky prihlásenej pohľadávky „nepredloženie listinných dôkazov (napr. Záložnej zmlúvy, Zmlúvy o úvere, Reštrukturalizačného plánu. Po zhodnotení právneho úkonu popretia pohľadávky dospel odvolací súd k záveru, že v tomto prípade nie je možné definovať tzv. „nepopretý rozsah“ pohľadávky. Správca týmto právnym úkonom vyslovil, že prihlásenú pohľadávku popiera v celom rozsahu čo do právneho dôvodu aj výšky, pretože nemá k dispozícii potrebné písomné podklady, teda že oprávnenosť pohľadávky vôbec nemôže posúdiť. Pohľadávka žalobcu prihlásená do konkurzu bola preto popretá v celom rozsahu čo do výšky a rovnako tak bola popretá oprávnenosť pohľadávky v celosti. Dôvodom popretia pohľadávky žalobcu v tomto prípade nebola teda samotná absencia listín (ako to tvrdí žalobca) ale skutočnosť, že práve v dôsledku absencie pre vec podstatných listín bol zrejme správca nútený poprieť pohľadávku v celom rozsahu (čo do právneho dôvodu aj čo do výšky), pretože na iný záver nemal dostatok informácií. Odvolací súd zdôrazňuje, že v tomto prípade skutočne išlo o podstatné a dôležité listinné dôkazy (nie o nejaký iný pre posúdenie oprávnenosti pohľadávky menej podstatný doklad, napr. doklad o zaplatení a pod.), takže popierací dôvod sa týkal oprávnenosti pohľadávky prihlásenej do konkurzu čo do skutkového aj právneho základu, pohľadávka bola správcom popretá v celosti.

Napokon, ani žalobca v incidenčnej žalobe nepredložil len nejaký chýbajúci doklad, ale odôvodnil právny dôvod vzniku, ako aj výšku svojej prihlásenej pohľadávky. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súd prvej inštancie v tejto veci nevykonával prieskum nad rámec obsahu popretia pohľadávky zo strany správcu pokiaľ ide o dokazovanie v súvislosti s reštrukturalizačným konaním vedeným na majetok dlžníka KOVOD RECYCLING s. r. o. Banská Bystrica. Súd tak konal v súlade s procesnou obranou žalovaného (vyjadrenie k žalobe zo dňa 07. 01. 2016), ktorý ako procesná strana sporu má zachované právo na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, samozrejme súlade s koncentračnou zásadou vyjadrenou v úprave CSP, pričom táto procesná obrana vychádzala z tvrdení žalobcu v žalobe. Odvolací súd súhlasí so žalobcom v tom, že v incidenčnom konaní by už žalovaný ako správca nemal rozširovať rozsah popretia a to ani čo do dôvodov, ako však už zdôraznil, v tomto prípade sa tak nestalo, pohľadávka žalobcu bola správcom popretá v celosti, čo do samotnej jej oprávnenosti a to práve z dôvodu, že správca nemal k dispozícii podstatné listinné náležitosti.

(rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoKR 5/2017 z 22.júna 2018)

§ 90 CSP a odporovací spor

17. Žalobca sa ako správca konkurznej podstaty domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu žalobou podanou už za účinnosti Civilného sporového poriadku. Táto procesná norma vymedzuje sporové konanie na princípoch včasného a efektívneho využitia prostriedkov procesného útoku, procesnej obrany a koncentrácie konania. V dôsledku toho nie je súd oprávnený navrhovať a vykonávať dokazovanie z vlastnej iniciatívy (až na určité výnimky, spravidla odôvodnené ochranou slabšej sporovej strany), a preto sú skutkové zistenia súdu závislé od tvrdení strán. V prípade zhodných tvrdení z nich súd vychádza a dokazovanie na zhodné tvrdenia už nevykonáva, v prípade tých tvrdení, ktoré neboli popreté, vychádza z toho, že sú preukázané a nie je oprávnený vznášať voči nim vlastné námietky (opäť so zákonnými výnimkami). I keď v zmysle § 150 CSP súd môže na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností požiadať strany o ďalšie skutkové tvrdenia, toto ustanovenie mu nedáva oprávnenie nahrádzať procesnú aktivitu sporových strán, iba mu poskytuje možnosť požiadať o doplnenie informácií nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci.

18. V prejednávanom prípade ostal žalovaný v konaní počas celého konania pasívny. Nereagoval ani na výzvu súdu, aby si zvolil právneho zástupcu, alebo aby preukázal, že koná prostredníctvom osoby spĺňajúcej podmienky ust. § 90 ods. 1 CSP. Okresný súd by v dôsledku nesplnenia procesnej podmienky kvalifikovaného zastúpenia ani nebol oprávnený prihliadať k vyjadreniam žalovaného, ako ho o tom správne poučil vo výzve zo dňa 20.09.2016.

19. Pokiaľ žalovaný v konaní nepoprel ani jedno z tvrdení žalobcu, súd mal v zmysle Civilného sporového poriadku žalobe vyhovieť a nebol oprávnený vznášať v mene žalovaného hmotnoprávne námietky, popierajúce nárok žalobcu. V rozpore s ustanovením o prostriedkoch procesnej obrany súd sám vzniesol v mene žalovaného námietku, že žalobca nepreukázal, či došlo k ukráteniu uspokojenia prihlásenej pohľadávky, nakoľko neuviedol a nepreukázal aká bola hodnota majetku úpadcu pred uzavretím odporovaného právneho úkonu a nepreukázal ani, či jeho vykonaním došlo k zmenšeniu majetku úpadcu, keď podľa názoru súdu došlo iba k zmene jeho štruktúry. Bez ohľadu na to, či by okresný súd uvedené námietky vzniesol dôvodne, súd nebol oprávnený sa nimi zaoberať, pretože žalovaný ani jednu z uvedených námietok nevzniesol. Naopak, žalobca v konaní tvrdil že sú splnené podmienky ust. § 58 a § 60 ZKR, toto tvrdenie nebolo účinne popreté a neboli vznesené žiadne námietky voči takémuto tvrdeniu, preto ho mal súd považovať v zmysle § 151 ods. 1 CSP za nesporné a na jeho základe žalobe vyhovieť.

(rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43 CoKR 16/2017 z 15. júna 2018)

Trovy konaní pohľadávok vymáhaných do KP sú PPP a nie sú vylúčené z uspokojenia

32. Okresný súd sa v konaní správne zaoberal primárne otázkou, či uplatnená pohľadávka patrí medzi pohľadávky proti podstate v zmysle § 87 ods. 1 ZKR (v znení účinnom do 31.12.2011). Citované ustanovenie medzi pohľadávky proti podstate okrem iného zaradilo pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu v súvislosti so správou a speňažovaním majetku podliehajúceho konkurzu.

33. Vymedzenie pojmu „správa majetku podliehajúceho konkurzu“ a pojmu „speňažovanie majetku podliehajúceho konkurzu“ je nutné abstrahovať z celkového znenia a účelu Zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom do 31.12.2011. Žalobca správne poukázal na ust. § 86 ods. 2 ZKR, ktorý v prvej vete vymedzuje činnosť správcu (teda správu majetku podliehajúceho konkurzu) tak, že správca je povinný využívať všetky právne prostriedky na ochranu a vymáhanie majetkových práv podliehajúcich konkurzu vrátane uplatňovania odporovacieho práva podľa tohto zákona. Vymáhanie majetkových práv podliehajúcich konkurzu sa tak považuje za správu majetku podliehajúceho konkurzu. Preto ak vznikla žalobcovi pohľadávka na trovy súdneho konania po vyhlásení konkurzu v súvislosti s tým, že správca voči nemu v danom súdnom konaní vymáhal majetkové právo podlieajúce konkurzu, tak takáto pohľadávka je v zmysle § 87 ods. 1 ZKR pohľadávkou, ktorá vznikla v súvislosti so správou majetku podliehajúceho konkurzu, a preto je pohľadávkou proti podstate.

34. Výklad pojmu speňažovanie majetku podliehajúceho konkurzu už nie je také jednoznačné. Legálna definícia pojmu speňažovanie majetku podliehajúceho konkurzu je vymedzená v ust. § 91 ods.1 ZKR tak, že speňažovaním sa rozumie prevedenie všetkého majetku, ktorý podlieha konkurzu, na peňažné prostriedky v eurách na účel uspokojenia veriteľov. Za speňažovanie sa považuje aj zabezpečenie peňažnej hotovosti úpadcu, prijímanie plnení z úpadcových peňažných pohľadávok a odplatný prevod úpadcovho podniku alebo jeho časti. Z uvedeného je zrejmé, že prijatie protihodnoty za pohľadávku uplatnenú v súdnom konaní nie je súčasťou demonštratívneho výpočtu foriem speňaženia, uvedených v druhej vete citovaného ustanovenia. Napriek tomu všeobecné vymedzenie speňaženia ako „prevedenia majetku podliehajúceho konkurzu na peňažné prostriedky“ zahŕňa aj situáciu, kedy správca konkurznej podstaty zrealizuje prevedenie hmotného nároku úpadcu (v prejednávacom prípade nároku na zaplatenie bezdôvodného obohatenia, všeobecne môže ísť aj o konanie s iným predmetom sporu) na finančnú hotovosť, zodpovedajúcu hodnote uplatneného nároku tým, že získa voči úpadcovmu dlžníkovi exekučný titul v konaní a ten následne voči nemu vymôže. Nad rámec toho je nutné prihliadnúť aj ku vykonávaciemu predpisu, Vyhláske Ministerstva spravodlivosti č. 665/2005 Z.z., ktorá konkrétne vymedzuje úkony považujúce sa za speňaženie.

V zmysle § 17 vyhlášky č. 665/2005 Z.z. za speňaženie peňažnej pohľadávky podliehajúcej konkurzu, ktorá vyplynula z nároku na náhradu škody, z nároku na úhradu nemajetkovej ujmy, z odstúpenia od zmluvy, z bezdôvodného obohatenia, z neplatnosti právneho úkonu alebo zo zmluvnej pokuty, patrí správcovi odmena 6% z výťažku. Všetky úkony vymedzené v uvedenom ustanovení sú považované za speňaženie vymenovaných typov pohľadávok, vrátane pohľadávky ktorá vyplynula z bezdôvodného obohatenia. Ak by žalovaný od žalobcu vymohol v prospech konkurznej podstaty plnenie vo výške 130.590,99 Eur, táto suma by sa bola započítala do základu pre výpočet jeho odmeny. Pretože ide o úkon, ktorým by bol speňažil domnelú peňažnú pohľadávku úpadcu voči žalobcovi. Nie je možné pre účely výpočtu odmeny považovať ten istý úkon za proces speňaženia pohľadávky a zároveň pre iné účely ho za speňažovanie pohľadávky nepovažovať.

35. Z uvedeného vyplýva, že súdne konania, ktoré vedie správca konkurznej podstaty za účelom vymoženia pohľadávok úpadcu je možné vymedziť ako konania, ktoré sú správou úpadcovho majetku a tiež speňažovaním úpadcových pohľadávok. Ak tretej osobe v súvislosti so súdnym konaním, ktorého účelom je speňažovanie majetku vzniknu náklady v podobe trov súdneho konania, ide o pohľadávku v súvislosti so správou a speňažovaním majetku podliehajúceho konkurzu a preto pohľadávku proti podstate v zmysle § 87 ods. 1 ZKR v znení účinnom do 31.12.2011.

36. Žalovaný v súvislosti s posúdením nároku na trovy konania ako pohľadávky proti podstate namietol, že uvedená pohľadávka nikdy nebola zapísaná do súpisu majetku, v dôsledku čoho ju správca nemohol spravovať a následne speňažovať. Poprel, že by v prípade úspechu v konaní judikovaná pohľadávka prípadne podliehala konkurzu a upozornil, že samotným judikovaním pohľadávky ešte nedôjde k uspokojeniu veriteľov a treba prihliadnúť aj k možnosti, že by ju voči dlžníkovi z dôvodu jeho nemajetnosti nemusel vymôcť.

37. K námietkam žalovaného je treba uviesť, že to, či konkrétna pohľadávky uplatnená v konkurze je pohľadávkou proti podstate nesúvisí s tým, či bola alebo nebola správcom zapísaná do súpisu majetku, ale s tým, či spĺňa vymedzenie pohľadávok proti podstate podľa Zákona o konkurze a vyrovnaní. Prípadné nesplnenie povinnosti zapísať nárok úpadcu voči tretej osobe do súpisu majetku nemôže mať vplyv na určenie charakteru tejto pohľadávky ako pohľadávky proti podstate. Ak by nebola pohľadávkou úpadcu, potom by ju správca ani nemohol v jeho prospech vymáhať.

40. Výklad pojmov „**konania vyvolané konkurzom**“ a „**konania súvisiace s konkurzom**“ sa v našej judikatúre postupne vyvíjal. Žalovaný v konaní poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Ndob/36/2010 zo dňa 04.08.2010, 1Ndob/30/2010 zo dňa 05.05.2010 a 1Ndob/15/2010 zo dňa 07.04.2010, z ktorých vyplýva, že správcom konkurznej podstaty uplatnený nárok na zaplatenie peňažnej sumy voči dlžníkovi je konaním súvisiacim s konkurzom. Zaradenie konaní o zaplatenie peňažnej pohľadávky medzi konania súvisiace s konkurzom odôvodnil Najvyšší súd SR tým, že z dôvodu postavenia žalobcu ako správcu konkurznej podstaty sa dané konanie spravuje ZKV, jeho účasťou v konaní je daná súvislosť s konkurzom. Neskôr sa judikatúra Najvyššieho súdu SR od takéhoto vymedzenia konaní súvisiacich s konkurzom odklonila. V uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Ndc/3/2012 zo dňa 29.02.2012 Najvyšší súd uviedol, že za konania vyvolané konkurzom sa považujú v zmysle ZKV konania o určenie pravosti, výšky a poradia popretej pohľadávky, resp. konanie o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky, konanie o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty, konanie o vylúčenie majetku zo súpisu, osobitne aj konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a prípadne aj konanie o žalobe na určenie neúčinnosti reštrukturalizačného plánu. Za konania súvisiace s konkurzom možno považovať sporové konania, v ktorých sa rozhoduje o hmotnoprávných právach a povinnostiach vyplývajúcich zo ZKV resp. ZKR, prípadne tiež iných právnych predpisov, ktoré osobitným spôsobom upravujú práva a povinnosti účastníkov týchto právnych vzťahov pre prípad konkurzu, príp. úpadku.

To je napríklad konanie o náhradu škody vzniknutej porušením povinností správcu prípadne iné konania o náhradu škody v zmysle ZKR. Najvyšší súd v citovanom rozhodnutí poukázal na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora č. 2009 C-292/08, ktoré citoval v konaní aj žalobca, z ktorého vyplýva, že ak žaloba predstavuje autonómnu žalobu, ktorá nie je založená na konkurznom práve a nevyžaduje si ani začatie takého typu konania, samotná skutočnosť, že správca konkurznej podstaty je účastníkom konania nepostačuje na to, aby toto konanie mohlo byť kvalifikované ako konanie vyplývajúce priamo z konkurzu alebo ako konanie s ním súvisiace. Z uvedeného posunu rozhodovania Najvyššieho súdu SR vyplýva, že súčasná judikatúra Slovenskej republiky vykladá pojem konaní „súvisiacich s konkurzom“ reštriktívne iba ako konaní, v ktorých hmotnoprávny základ nároku vyplýva z konkurzu, napríklad nárok na náhradu škody voči správcovi.

(rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoKR 31/2017 z 27.marca 2018)

Pohľadávka vzniknutá vyplatením dávok garančného poistenia je PPP aj keď zamestnancom úpadcu nie je pridelovaná práca

15. Pri zhodnotení skutočností, zistených z predloženého spisu, odvolací súd s poukazom na § 455 CSP vychádzal aj z právneho názoru Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho, ktorý bol vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR 3Obdo 9/2017-140 zo dňa 27. septembra 2017, ktorým Najvyšší súd SR zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici ako súdu odvolacieho č. k. 43CoKR/33/2015-87 zo dňa 25. 02. 2016.

22. Dovolací súd sa vo vyššie uvedenom uznesení nestotožnil s vyššie uvedeným výkladom odvolacieho súdu pokiaľ ide o ust. § 87 ods. 2 ZKR, pričom poukázal aj na rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžo 37/2014 zo dňa 27.10.2015 a uznesenie sp. zn. 1Obo 22/2016 zo dňa 31.05.2017, v ktorom bolo uvedené, že pohľadávky na poistnom za obdobie po vyhlásení konkurzu vyplácané za zamestnancov, ktorým plynula výpovedná lehota, je potrebné považovať za pohľadávky proti podstate, pričom je irelevantná skutočnosť, či im bola pridelená práca. Zamestnanci úpadcu sú podľa pracovno-právnych predpisov stále považovaní za osoby v pracovnom pomere, pričom plynutie výpovednej doby nemá na ich postavenie žiadny vplyv, z právneho hľadiska je tak irelevantné, či im bola alebo mohla byť pridelená akákoľvek práca podľa príslušnej pracovnej zmluvy súvisiaca, resp. nesúvisiaca s úkonmi spojenými s priebehom konkurzu. Dovolací súd tiež uviedol, že predmetom incidenčného konania v tejto veci je rozhodnutie o verejno-právnom nároku žalobcu, resp. o verejno-právnej povinnosti úpadcu vyplývajúcej zo zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu, a z tejto skutočnosti je povinný vychádzať súd rozhodujúci v incidenčnom konaní o žalobe o určenie pravosti pohľadávky proti podstate, na rozdiel od subjektívneho rozhodnutia správcu konkurznej podstaty, že po vyhlásení neprideluje prácu zamestnancom úpadcu.

Podľa názoru dovolacieho súdu pojem „**ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu**“ je potrebné vykladať v zmysle definície podniku uvedenej v § 5 Obchodného zákonníka s tým, že ak správca neuskutoční relevantné úkony smerujúce k ukončeniu podnikateľskej činnosti úpadcu, dochádza k prevádzkovaniu podniku počas konkurzu. Dovolací súd dospel k názoru, že pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a preto predstavujú pohľadávky proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) ZKR, a to aj v prípade, ak zamestnancom úpadcu správca konkurznej podstaty po vyhlásení konkurzu neprideloval žiadnu prácu a tiež, ak správca ukončil so zamestnancami úpadcu pracovný pomer a plynie im výpovedná lehota.

23. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru dovolacieho súdu, ktorý je pre odvolací súd záväzný, odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, že oprávnená je aj pohľadávka žalobcu vo výške 6.733,26 Eur, ktorá vznikla z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie, ide o pohľadávku proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. d) ZKR. Súd prvej inštancie správne vychádzal zo záveru, že pojem „správa majetku správcom po vyhlásení konkurzu“ je potrebné vykladať v tom zmysle, že sa jedná o všetky úkony týkajúce sa konkurznej podstaty vedúce ku konečnému výsledku konkurzného konania, a to k speňaženiu majetku a k uspokojeniu veriteľov z výťažku zo speňaženia. Nemusi sa jednať nevyhnutne o také úkony, ktoré súvisia so zabezpečením majetku pred stratou, poškodením alebo zničením, ale ide o úkony, ktoré sa týkajú konkurznej podstaty, a takými úkonmi sú aj predkladanie mesačných výkazov po vyhlásení konkurzu za zamestnancov úpadcu, ktorým plynú výpovedné lehoty, a to bez ohľadu na to, že správca týmto zamestnancom neprideluje žiadnu prácu v súvislosti s prevádzkovaním podniku alebo v súvislosti so správou a speňažovaním majetku.

(rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoKR 26/2017 z 25. januára 2018)

Absencia súhlasu správcu v R s PÚ nezakladá neplatnosť, ale iba možnú odporovateľnosť PÚ

37. I keď sa sporové strany v konaní zamerali na preukázanie skutočnosti, či na prevod nehnuteľností žalovaným počas reštrukturalizačného konania bol, alebo nebol potrebný súhlas reštrukturalizačného správcu, takéto zistenie je v konečnom dôsledku pre rozhodnutie veci irelevantné. Okresný súd správne v odôvodnení uviedol ust. § 130 ods. 4 ZKR, ktorý kogentným spôsobom upravuje, že ak aj dlžník urobí počas reštrukturalizácie právny úkon bez súhlasu správcu, i keď podliehal jeho súhlasu, platnosť právneho úkonu tým nie je dotknutá. Správca konkurznej podstaty zapísal sporné nehnuteľnosti do konkurznej podstaty preto, že mal za to, že ich prevod bol absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ, pričom za dôvod neplatnosti pokladal skutočnosť, že na prevod nehnuteľnosti nebol udelený súhlas reštrukturalizačného správcu. Iný dôvod neplatnosti právneho úkonu v konaní preukazovaný, ani zistený nebol. V zmysle Zákona o konkurze a vyrovnaní však neudelenie súhlasu správcu s právnym úkonom nie je dôvodom neplatnosti takéto právneho úkonu, aj keď by sa inak jeho súhlas vyžadoval.

Teda aj keby sa žalovanému podarilo v konaní preukázať, že hodnota prevádzaných nehnuteľností bola vyššia ako 5% obratu úpadcu za rok 2009, preukázal by iba to, že na takýto prevod mal byť súhlas reštrukturalizačného správcu udelený. Avšak jeho neudelenie by i tak nemohlo byť dôvodom neplatnosti kúpnych zmlúv, iba by zakladalo možnosť tomuto právnenému úkonu následne v konkurze odporovať v zmysle § 130 ods. 4 ZKR. Čo aj správca urobil, keďže na okresnom súde podal odporovaciu žalobu.

(rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoKR 27/2017 z 21.12.2017)

Prípustnosť odvolania, vzťah § 165 ods.2 a § 166j ZKR

Konkurzný súd sa stotožnil s tvrdeniami dozorného správcu a z dôvodu, že novoustanovenému správcovi bráni vo výkone funkcie zákonná prekážka, ktorou je to, že do funkcie správcu má byť podľa ust. § 165 ods.2 ZoKR ustanovený dozorný správca, a nie iný správca vybraný náhodným výberom, pôvodne ustanoveného správcu náhodným výberom z funkcie odvolal a za nového správcu vymenoval dozorného správcu.

Ustanovenie § 196 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyjadruje vzťah medzi týmto zákonom a Civilným sporovým poriadkom na základe právnej povahy ustanovení Zákona o konkurze a reštrukturalizácii ako lex specialis vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku. Na rozdiel od zásad uvedených v Civilnom sporovom poriadku, v zmysle ustanovenia § 198 ods. 1 ZoKR je odvolanie proti uzneseniu konkurzného súdu prípustné len vtedy, ak to tento zákon ustanovuje. Keďže ustanovenie § 166j ods. 1 ZoKR neupravuje právo odvolaného správcu podať proti uzneseniu, ktorým bol z funkcie odvolaný pre existenciu zákonných prekážok, ktoré jeho ustanoveniu do funkcie súdom bránili, nie je odvolanie proti takémuto rozhodnutiu súdu prípustné.

Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že poučenie v odvolaní napadnutom rozhodnutí o neprípustnosti odvolania je správne. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii proti takémuto rozhodnutiu, kedy je pôvodne súdom ustanovený správca náhodným výberom pre zákonnú prekážku z funkcie odvolaný, právo podať odvolanie nepripúšťa. Na tomto názore odvolacieho súdu nemôže nič zmeniť ani argumentácia odvolaného správcu, že mu pre túto časť konania patria všetky práva účastníka konania, keďže len samotné účastníctvo v konaní právo podať odvolanie proti všetkým rozhodnutiam vydaným súdmi len z tohto dôvodu, že je pre určitú časť konania jeho účastníkom, nezakladá. Naopak, účastníci súdneho konania tak môžu urobiť len vtedy, keď im takéto právo platná právna úprava priznáva.

(uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43CoKR/17/2018 – 103 z 27.septembra 2018)

Účinky vyhlásenia konkurzu na prebiehajúce exekučné konanie

V deň nasledujúci po zverejnení uznesenia konkurzného súdu o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka v Obchodnom vestníku dochádza ex lege k zastaveniu prebiehajúceho exekučného konania, v ktorom bol dlžník (úpadca) v procesnej pozícii povinného a za podmienky, že exekúcia sa viedla na jeho majetok, ktorý podlieha konkurzu.

Rozhodnutia vydané súdom po tom, čo už nastali účinky vyhlásenia konkurzu, zakladá vadu konania v zmysle § 237 písm. f) OSP; uvedený postup súdu sa prieči i základnému právu na súdnu ochranu (čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky).

(uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 5E Cdo 252/2014, ZSP 42/2018)

Uplatnění (ne)zajištěné pohledávky v insolvenčním řízení

I. Přihláška pohledávky do insolvenčního řízení nemá vady jen proto, že věřitel (ač tak mohl učinit) v ní neuplatnil právo na uspokojení přihlašované pohledávky ze zajištění.

II. Ve smyslu ustanovení § 192 odst. 4 insolvenčního zákona ve znění účinném od 31. března 2011 je kvalitativní změna skutečností, na nichž se přihlášená pohledávka zakládá (změny důvodu vzniku přihlašované pohledávky), nebo změna pořadí přihlašované pohledávky (uplatněním dřívějšího pořadí, než bylo přihlášeno) možná jen do uplynutí lhůty k přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení.

III. Případný omyl přihlašovatele pohledávky mezi tím, co přihláškou pohledávky projevil a tím, co jí projeviti chtěl, nemá na přihlášku pohledávky a její účinnost žádný vliv.

(usnesení Nejvyššího soudu ČR sen. zn. 29 NSČR 191/2016, ze dne 29. 8. 2018)

Pokračování ve sporu o určení vlastnictví po zrušení konkursu

Okamžikem, kdy v důsledku zrušení konkursu na majetek úpadce (vedeného podle zákona o konkursu a vyrovnání) pominou ve smyslu ustanovení § 45 odst. 1 ZKv účinky prohlášení konkursu, se ve sporu o určení vlastnictví zahájeném třetí osobou po prohlášení konkursu na majetek úpadce vůči správci konkursní podstaty úpadce stává namísto správce konkursní podstaty úpadce bez dalšího žalovaným bývalý úpadce.

(usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4278/2016, ze dne 30. 8. 2018)

Postoupení odpůrčího nároku dle § 15 (2) ZKV před pravomocným rozhodnutím

I. Ani ve sporech z odpůrčích žalob podle § 15 odst. 2 ZKV, které nebyly v době zrušení konkursu pravomocně skončeny, po zrušení konkursu zásadně nelze pokračovat; potud se typicky projevují jako spory vyvolané konkursem, k jejichž charakteristice patří, že zásadně nemohou přetrvat ukončení konkursního řízení.

II. Povaha odpůrčího nároku podle § 15 odst. 2 ZKV vylučuje možnost žalobce (jímž může být konkursní věřitel nebo správce konkursní podstaty) postoupit tento nárok jiné osobě (lhostejno zda za úplatu) před pravomocným rozhodnutím o odpůrčím nároku. Smlouva o postoupení takového odpůrčího nároku tedy není (ve smyslu ustanovení § 107a odst. 1 o. s. ř.) právní skutečností, s níž právní předpisy spojují převod odpůrčího nároku z postupitele (konkursního věřitele nebo správce konkursní podstaty) na postupníka.

(usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 5188/2017, ze dne 17. 5. 2018)

Označení insolvenčního správce v žalobě o náhradu škody

Odpovědnost insolvenčního správce za škodu nebo jinou újmu, kterou dlužníku, věřitelům nebo třetím osobám způsobil tím, že při výkonu své funkce porušil povinnosti, které jsou mu uloženy zákonem nebo rozhodnutím soudu, jakož i tím, že při jejím výkonu nepostupoval s odbornou péčí, je osobní majetkovou odpovědností insolvenčního správce. Odtud zcela samozřejmě plyne, že plnění, k jehož úhradě je případně zavázán ve sporu o takovou náhradu škody nebo jiné újmy, je následně uspokojováno (exekučně vymáháno) z osobního majetku insolvenčního správce.

Ve sporu o náhradu škody nebo jiné újmy, kterou dlužníku, věřitelům nebo třetím osobám způsobil tím, že při výkonu funkce insolvenčního správce dlužníka porušila povinnosti, které jí jsou uloženy zákonem nebo rozhodnutím soudu, jakož i tím, že při výkonu funkce nepostupovala s odbornou péčí, má (musí) být žalovaná fyzická nebo právnická osoba označena jako kterákoli jiná fyzická nebo právnická osoba (stejně, jako kdyby taková osoba vedla soukromoprávní spor, který se insolvenčního řízení vůbec netýká).

Jde-li o fyzickou osobu, má být v žalobě označena (v souladu s ustanovením § 79 odst. 1 o. s. ř.) jménem, příjmením a bydlištěm, popřípadě rodným číslem. Je-li žalovaná fyzická osoba ve sporu o náhradu škody nebo jiné újmy ve smyslu § 37 odst. 1 insolvenčního zákona přesto označena jako insolvenční správce příslušného dlužníka s údajem o sídle insolvenčního správce (a bez údaje o bydlišti), je žaloba vadná, jelikož zakládá rozpor mezi tím, čeho se žalobce po skutkové stránce domáhá (vyvození osobní majetkové odpovědnosti fyzické osoby za škodu nebo jinou újmu způsobenou při výkonu funkce insolvenčního správce) a tím, že žalovaný je označen jako představitel majetkové podstaty dlužníka, kteréžto označení vylučuje (zůstane-li zachováno i v soudních rozhodnutích o žalobě) uspokojení (exekučního vymožení) případně přiznaného nároku z osobního majetku insolvenčního správce.

(rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 2772/2016, ze dne 7. 6. 2018)

Zpeněžení pohledávky dlužníka jejím uhrazením do majetkové podstaty

Pohledávka dlužníka je zpeněžena již (i) tím, že ji dlužník dlužník sám dobrovolně uhradí do majetkové podstaty. I dobrovolné (peněžitě) plnění dlužníka dlužníka do majetkové podstaty je totiž „převodem majetku dlužníka na peníze“ a tedy zpeněžením majetkové podstaty ve smyslu § 283 odst. 1 insolvenčního zákona, a to bez zřetele k tomu, zda se tak stalo v důsledku aktivity insolvenčního správce při uplatňování a vymáhání takové pohledávky.

(usnesení Nejvyššího soudu ČR sen. zn. 29 NSČR 141/2016, ze dne 31. 5. 2018)

Osvobození insolvenčního dlužníka od soudních poplatků

V případě, kdy je na majetek žadatele o osvobození od soudních poplatků prohlášen konkurs, soudy musí tuto skutečnost zohlednit a pod jeho majetkové poměry ve smyslu § 138 odst. 1 o. s. ř. zahrnout i jeho dispoziční oprávnění vyplývající z insolvenčního řízení.

(nález Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 1060/18, ze dne 23. 10. 2018)

Prihláška zmenkovej pohľadávky

Ze „směnečné“ pohledávky, která nebyla zajištěna zástavním právem, nelze učinit pohledávku s právem na uspokojení ze „zajištění“ jen proto, že dovolatel mohl přihlásit do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka i „kauzální“ pohledávku (zajištěnou zástavním právem, které by z něj dělalo zajištěného věřitele), leč neučinil tak.

(usnesení NS ČR z 18. 1. 2018, sen. zn. 29 ICdo 2/2018)

Plnenie na účet úpadcu po vyhlásení konkurzu a záložné právo na pohľadávku z bežného účtu

Pro posouzení výše zastavené pohledávky z běžného účtu dlužníka (zástavy), jež by měla být určující pro výplatu plnění zástavnímu věřiteli, je rozhodná její výše k okamžiku zveřejnění rozhodnutí o úpadku dlužníka v insolvenčním rejstříku. Plnění, jímž dlužník dlužník uhradí poté, co nastaly účinky rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkurzu na majetek dlužníka, svůj dluh vůči dlužníku tak, že jej poukáže na běžný účet dlužníka je výtěžkem zpeněžení pohledávky určeným k uspokojení nezajištěných věřitelů dlužníka; nejde o plnění, o které by se tímto způsobem zvýšila (mohla zvýšit) zastavená pohledávka z běžného účtu dlužníka určená k uspokojení zástavního věřitele dlužníka, ani o plnění, které by se takto nestalo součástí majetkové podstaty dlužníka.

(usnesení NS ČR z 29. 8. 2018, sen. zn. 29 NSČR 193/2016)

Opakované obstrukčné procesné návrhy

Je-li námitka podjatosti zneužívána jako obstrukční postup (jako procesní obstrukce), pak s přihlédnutím k § 2 o. s. ř. nepoživá právní ochrany; soud v takovém případě nemá povinnost postupovat podle § 15b o. s. ř., respektive podle § 16 odst. 1 o. s. ř. Srov. v daných souvislostech obdobně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. července 2008, sp. zn. 29 Nd 201/2008, uveřejněné pod číslem 2/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2011, sp. zn. 29 Cdo 3013/2010, uveřejněné pod číslem 46/2012 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.

(usnesení Nejvyššího soudu ČR sen. zn. 29 NSČR 104/2017, ze dne 30. 8. 2018)

- na diskusi: opakované podávanie excindačných žalôb